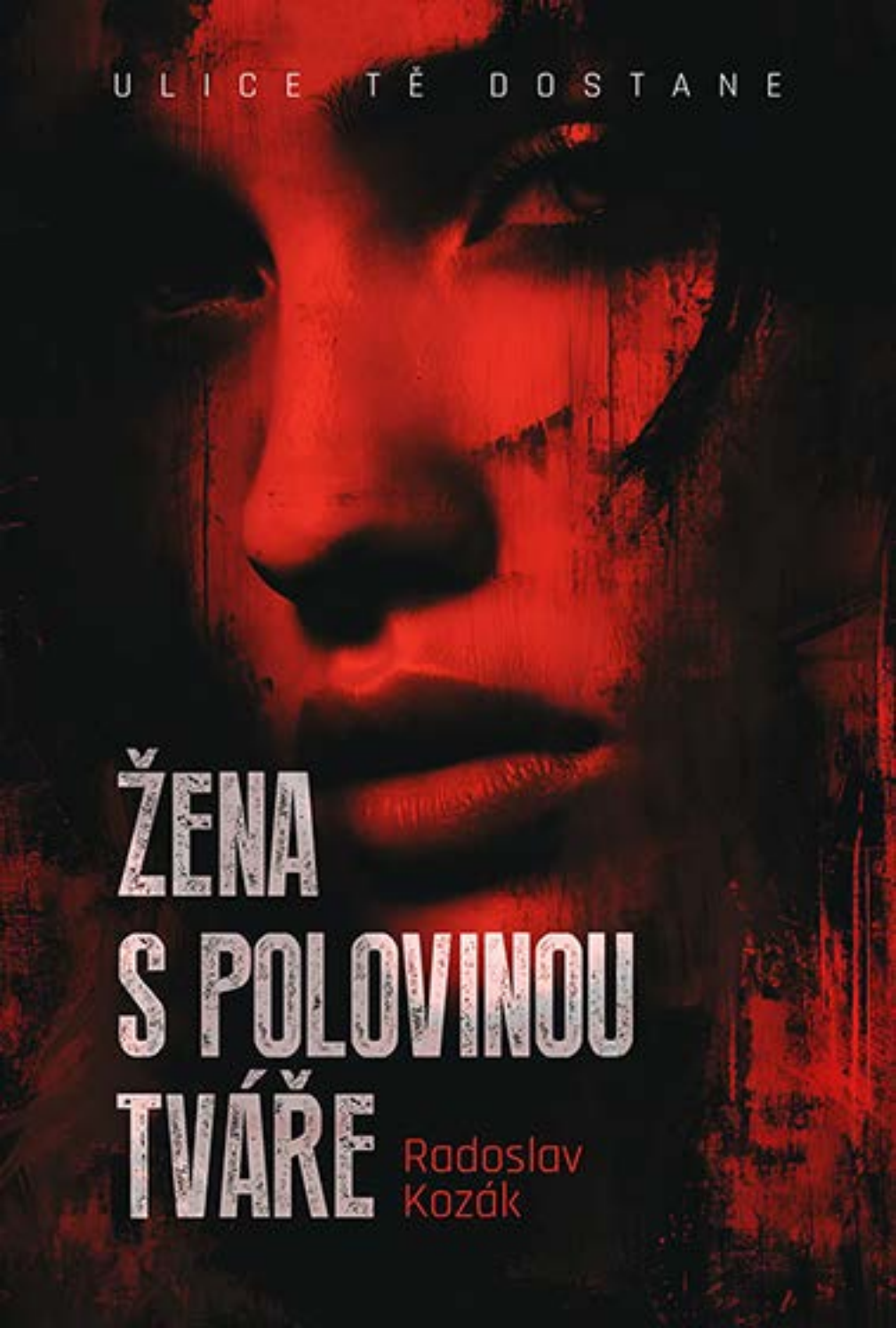

U L I C E T Ě D O S T A N E

**ŽENA
S POLOVINOU
TVÁŘE**

Radoslav
Kozák

**ŽENA
S POLOVINOU
TVÁŘE**

ŽENA S POLOVICOU TVÁŘE
Copyright © Radoslav Kozák, 2025
All rights reserved.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Lucie Krčová, 2026
Cover © Lukáš Tuma, 2026
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-7013-7 (pdf)

Radoslav Kozák

**ŽENA
S POLOVINOU
TVÁŘE**

přeložila Lucie Krčová

FOBOS

OBSAH

Kapitola I: Silný žaludek	5
Kapitola II: Špinavá místa	23
Kapitola III: Ulice tě dostane	55
Kapitola IV: Neexistuju	93
Kapitola V: Smrad	161
Kapitola VI: Hříchy otců	195
Kapitola VII: Tak zlé, jak to vypadá	229

KAPITOLA I: SILNÝ ŽALUDEK

1.

„Vždycky jsem měla silný žaludek,“ prohlásila Natálie a pohodlně se usadila na židli.

Naproti sedící muž s řádnoucími vlasy se na ni nedůvěřivě zadíval. Bílou košili, která mu obepínala obrovské břicho, doplňovala červená kravata. Tváře se mu nafoukly a znovu splaskly. Tmavými kruhy pod očima jí připomínal sovu.

Měřil si ji pohledem. Natáliina útlá postava – ne zrovna moc sportovní, bez výrazných ženských křivek – mu k jejímu vyjádření zřejmě neseseděla. Kromě toho tu větu neřekla ani moc přesvědčivě. Sama si jí nebyla jistá.

Muž poklepal prsty o stůl a zadíval se ven z okna. Sedmé patro kancelářské budovy nabízelo pěkný výhled na Bratislavu. Natálie ale zabodla pohled do šedého koberce. Velká konferenční místnost působila opuštěně, když se v ní nacházely jen dvě osoby. Zdálo se jí to až skoro komické, ale usmát se neodvážila.

Před mužem, který se jí představil jako ředitel Horan, ležel na stole otevřený kufřík a vedle něj štos papírů. Nahoře trůnil její životopis, zatím docela krátký. Vyjímalo se na něm ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru management cestovního

ruchu, semestr v Litvě na Erasmu a pár dobrovolnických aktivit během studií, převážně prodávání narcisů a podobné záležitosti, úklid parků a natírání plotu v místní školce.

Jedinou opravdovou prací, kterou bylo záhodno zmínit, byla brigáda v obchodním řetězci během studia, která se po promoci změnila na trvalý pracovní poměr. Ovšem pouze do té doby, kdy jednoho dne za pokladnou přišla o téměř sto eur. Tehdy padlo rozhodnutí. Našetřila si peníze na pár měsíců dopředu, dala výpověď a rozhodla se zkusit štěstí v neziskových organizacích, jakou byla i tahle. Nadace tří růží.

„Máme několik podmínek,“ přerušil nakonec ticho muž na druhé straně stolu. „Zřejmě jste se s nimi už seznámila, ale i tak vám je zopakuju. Nabízíme tříměsíční neplacenou stáž. V podstatě vyžadujeme, abyste pro nás pracovala jako dobrovolnice. Tenhle čas bereme jako zkušební dobu. Neoficiálně. No a po jejím absolvování, samozřejmě za předpokladu oboustranné spokojenosti, vám garantujeme pracovní pozici na plný úvazek. Smlouvy následně podepisujeme už bez zkušební doby. Jak jsem ale říkal, míst je málo. Je vám zatím všechno jasné?“

„Ano, je. Děkuju.“

„Výborně. Jste bystré děvče. Líbí se mi váš přístup a zápal pro věc, ale i navzdory tomu se musím znovu zeptat: Opravdu vám nevadí, že vás přijmeme na činnost, kterou jste si nepředstavovala? Přece jen – nezlobte se na mě – je to pro mladou dámu, jako jste vy, takříkajíc... no... dost drsné prostředí. Jste si jistá, že tu práci zvládnete?“

„Odkakživa jsem věděla, že se chci věnovat charitativní činnosti. Představovala jsem si sice jinou pozici, ale pokud to má

být takhle, přizpůsobím se. Vždyť jde o lidi, kteří snad nejvíc potřebují naši pomoc. Když si představím, v jakých podmínkách musí žít...”

Větu nedokončila, jen demonstrativně zavrtěla hlavou a zadržela se lítostivě. Trochu tomu výrazu přidala na dramatickosti, ale až tak moc zase nepředstírala. Osud lidí na ulici jí opravdu nebyl lhostejný, ale když pomyslela na to, že bude muset navštěvovat všechna ta špinavá místa, na kterých se bezdomovci zdržují, přejel jí mráz po zádech.

Muž pokýval hlavou a znovu se zadíval ven z okna. Úpěnlivě přemýšlel. Dával si pořádně načas. Místnost vyplnilo ticho a Natáliin pohled se zase vpil do šedého koberce.

Znala je. Už od dětství. A při pomyslení na ně jí naskočila husí kůže.

Schovaná, odvrácená tvář hlavního města.

Nesnášela je.

Ta špinavá místa.

2.

Natálce bylo tehdy šest let. Stála na asfaltovém hřišti před bratislavskou továrnou a nad hlavou se jí tyčil cihlový komín. Vyčníval na obloze jako přízračný obr. Připadal jí věčný. Tehdy si říkala, že tam musel stát snad od počátku věků. Nedokázala si představit, že někdy neexistoval.

Vedle ní nervózně přešlapovala kamarádka Lucka. I její pohled se přilepil na vršek komína. Doprovázeli je dva starší chlapci. Natálka oba považovala za nepříjemné a nevychované

fakany, ale Lucce se jeden z nich, Tomáš, líbil. Chtěla na něj udělat dojem.

„Tak co? Nadělaly jste si do kalhot?“ zakřičel kluk v pruhovaném tričku a promnul si rukou nos.

„Nebud' debil!“ okřikl ho Tomáš. „Nemusíte tam chodit, jestli nechcete.“

„Jasně že nemusí. Vždyť jsou to holky. Všeho se bojí!“

Tomáš zavrtěl hlavou a přistoupil k Lucce. „Kašlete na něj,“ utrousil. „Rozmyslel jsem si to. Běžte domů a...“

„Ne, nebojíme se. Že ne, Natálko?“

Ta neklidně koukala na komín. Už se začínalo stmívat a stíny zhoustly. Nad starou továrnou se navíc sbíhala mračna. Cítila, že se jí roztráslly nohy. Radši by poslechla Tomášovu radu. K čertu s hrdinstvím. Kluci se dají přece okouzlit i jinak.

„No, já...“

„Jasně!“ nedala jí Lucka možnost dokončit větu. „Jdeme do toho!“

Popadla ji za ruku a táhla ji k železným dveřím zajištěným těžkým řetězem.

Fabriku vystěhovali před pár lety. Řekla jí to máma. Prý se tam stalo něco zlého. Kluci jim vyprávěli příběhy o lidech, kteří hořeli zaživa. Škvařilo se jim maso, hořela kůže a šaty se jim na ni přilepily. Všude byl cítit pach spálených lidských těl. V hale prý přebývaly zombie s ohořelými tvářemi; oživlé mrtvoly těch, kteří zahynuli při požáru. A, samozřejmě, jejich duchové.

Těch se Natálka bála nejvíc. Všechno ostatní by přežila. Mrtvoly, smrad, špínu. Před tím se dá utéct. Ale duchové? Ne! Ti se na vás mohou zavěsit, nenechat vás na pokoji a děsit vás i v noci, když spíte ve vlastní posteli.

Nejhorší z nich byla čarodějnice. Říkalo se o ní, že vypadá jako stařena a žije přímo v tomhle továrním komíně. A její tvář! Z té dostávala zimnici. Chvěla se jí kolena, chtělo se jí plakat a křičet, když si na ni byť jen vzpomněla. Kroutil se jí z ní žaludek. Setkání s ní by nepřežila. Téměř jistě by zešedivěla, kůže by jí zbělela a přímo na místě by omdlela.

Lucka pootevřela dveře, na nichž někdo uvolnil řetěz. Nedal se sice odmotat, ale mezera, která vznikla, byla pravděpodobně dostatečně velká na to, aby se jí protáhly.

„Pojď za mnou!“ rozkázala.

„Co když se něco stane? Máma mě zabije! Zakázala mi sem chodit,“ pokusila se zaprotestovat Natálka.

„Nevymýšlej nesmysly! Co by se tak asi mohlo stát?“

„Já nevím. Co když...?“

„Přestaň s tím! Tomáš se dívá. Nedělej mi ostudu,“ zavrčela Lucka a mrkla na kluka, který zůstal stát opodál.

Nečekala. Otočila se a zmizela uvnitř.

Natálce se rozbušilo srdce. Nohy jí zdřevěněly. Měla pocit, že když udělá krok, určitě se jí podlomí v kolenou.

„Tak už pojď! Nic to není,“ ozvalo se z továrny.

Přemohla strach. Zatlačila do dveří, aby se řetěz pořádně napnul. Ještě jednou se otočila. Podívala se na oba kluky. Ti do sebe štouchali a napjatě zírali, jestli se opravdu vydá dovnitř.

„Natálko!“ okřikl ji Lucčin hlas. „Jdeš, nebo ne? Necháš mě v tom samotnou?“

Zaváhala. Vůbec to neznělo jako špatný nápad. To Lucka přece chtěla okouzlit Tomáše. Proč by se kvůli ní měla do-
stávat do problémů? Pokud po ní ten kluk chce, aby chodila

mezi mrtvoly a nechala se po nocích strašit jakousi stařenou, určitě nebyl hodný jejího zájmu. Ale mohla se mýlit. Vždyť Lucka se u kluků vždycky těšila mnohem větší oblibě než ona. A tak nakonec odevzdaně vzdychla, sehnula se pod rezavějícím řetězem a vklouzla do tmavé skuliny.

„Ty vole! Ony tam fakt jdou!“ vyhrkl nevěřicně kluk v pruhovaném tričku.

„Buď jsou odvážné, nebo hloupé. Když vejdeš do továrny, přijde za tebou stará čarodějnice s polovinou tváře a zabije tebe i tvou rodinu! Říkal mi to starší brácha,“ dušoval se Tomáš.

3.

„No dobře. Budu k vám upřímný, slečno Rákociová,“ pokračoval ředitel Horan a upravil si kravatu.

Ta věta ji vytrhla z nepříjemné vzpomínky a vrátila ji do přítomnosti. Chválabohu! Pohlédla na něj.

„Máme spoustu uchazečů o dobrovolnictví, ale málokdo z nich je ochotný pracovat s lidmi bez domova,“ uznal. „Jsem toho názoru, že to nezvládnete. Nepochybuju o tom, že jste na mou nabídku kývla jen proto, že když vydržíte tři měsíce stáže, nabízíme placené místo, ale vzhledem k situaci a nedostatku jiných kandidátů jsem ochotný vám dát šanci.“

Natálie se usmála. „Děkuju, pane Horane. Dokážu vám, že jste se rozhodl správně.“

„Ano, ano,“ nezaujatě mávl rukou. „O tom si promluvíme později. Ještě jednou vás upozorňuju, že i když se naše organizace zabývá různými formami pomoci lidem v nouzi, většina

dobrovolnických pozic je již obsazená, takže vás přijímám *jen na tuhle* specifickou činnost. Nechtějte ode mě po týdnů přesun jinam.“

Zdvihl obočí a věnoval jí varovný pohled.

„Rozumím. Ale práce se nebojím. Jak už jsem řekla, charitativní činnost mě láká už dlouho, takže jsem šťastná, že dostanu šanci aktivně pomáhat těm, kteří to potřebují.“

Říkala pravdu, i když práce s bezdomovci její představy úplně nespĺňovala. Nemohla si však vybírat. Aby se mohla propracovat k něčemu většímu, záslužnějšímu, potřebovala napřed získat zkušenosti. Ale chtěla pomáhat. A to mohla i takhle. Vlastně se těšila, že si práci na ulici vyzkouší. Jen se musí psychicky připravit, aby se jí podařilo zahnat strach a překlenout fóbii, kterou v sobě vybudovala jako dítě. Jestli vydrží řekněme rok, bude si moci se zkušenostmi v životopisu najít lepší místo v jiné nadaci. Horanova nabídka jí tedy zněla jako dobrý plán.

„To rád slyším, protože chci, abyste začala hned zítra,“ uculil se ředitel a zabodl do ní soví oči.

„Tak brzo?“

„Samozřejmě. Začíná se ochlazovat. Pomalu se schyluje k zimě, takže nemůžeme otálet. Tvrdila jste, že jste volná okamžitě.“

„Ano, to jsem.“

„Výborně! Ráno v osm vás dole ve vestibulu bude čekat vaše skupina. Připojíte se k nim. Všechno vám vysvětlí, zaučí vás a také podepíšete potřebné dokumenty. Vedoucí se jmenuje David Klein, budete se hlásit u něj. Dnes se ještě zastavte na sekretariátu, dají vám všechny potřebné papíry.“

4.

Přijala podanou ruku pana Horana a rozloučila se. Odešla na recepci, za kterou viselo na stěně logo s nápisem Nadace tří růží. Tam s ní sekretářka prošla všechno potřebné. Podala jí pár papírů. Některé musela podepsat, jiné obsahovaly běžné pokyny k prvnímu dni, včetně času příchodu a jména vedoucího její skupiny.

Všechno se seběhlo tak rychle, že si ani nestačila uvědomit, kdy vyšla ven. Kabelku měla nacpanou novými dokumenty a hlavu instrukcemi. Rozhodla se, že si ráno přivstane a přijde dřív. Pro jistotu. Potřebovala udělat dobrý dojem.

Zamyšleně kráčela po chodníku k zastávce a prohlížela si okolí své nové práce. Výšková budova Westend Gate, v níž se nadace nacházela, se tyčila jako...

(tovární komín)

... obr a čněla nad vším.

Uvelebila se na zastávce na lavičce. V hlavě si promítala ten pohovor. Přemýšlela, co mohla udělat lépe. Napadly ji nejméně dvě vhodnější odpovědi na otázku „Kde se vidíte za pět let?“, ale tréma jí dovolila říct jen: „V Nadaci tří růží.“ Nervozita byla odjakživa její největší nepřítel, a to hlavně od chvíle, kdy poprvé vkročila do té staré továrny. Onen den ji poznamenal na celý zbytek života.

V mysli spatřila ten věčný cihlový komín. Dodnes stojí. Vždy když se na něj podívá, ji straší nepříjemný pocit. Naštěstí se továrně už dlouho obloukem vyhýbá.

Vzpomněla si na smrad, který ji udeřil do nosu, když jako dítě vešla za Luckou. Ještě ani pořádně nevklouzla dovnitř

a už se jí začal obracet žaludek. Lekla se, protože stejný zápach ucítila i teď.

Nejdřív si myslela, že jí ta vzpomínka přivodila čichovou iluzi. Občas se to stává. Pachové vjemy prý dokážou nejlépe pomoci vyvolat vzpomínky na dávnou minulost. I na ty, jež jsme považovali za ztracené. Tehdy by si ještě nebyla pomyslela, že z ní tyhle vjemy mohou přivést zpět i stará monstra.

Koutkem oka zaregistrovala chlapa v ušmudlané bundě. Na hlavě měl špinavou čepici, zpod níž vykukovaly mastné vlasy. Sedl si vedle ní. Křečovitě svíral žlutý batoh s tmavou skvrnou vespod, jako by v něm nesl poklad. Ani se na ni nepodíval.

Zachvátila ji vnitřní rozpolcenost. Na jednu stranu se v jeho společnosti cítila nepříjemně, ale na druhou si uvědomovala, že pomoc lidem jako on bude brzy její práce. Styděla se za svoje předsudky. Rozhodla se s nimi bojovat. Ale dřív, než na muže se žlutým batohem stihla promluvit, jak měla v plánu, přijel autobus, a tak místo rozhovoru mlčky nastoupila.

Mířila zpátky do Ružinova. Do svého pronajatého bytu, který se za poslední roky naučila nazývat domovem. Autobus se sotva pohnul a už to s ní pořádně cloumalo. Řidič příliš přidával plyn a pak musel prudce brzdit, aby včas zastavil. Natálii se jeho nezkušenost zdála vtipná. Přemýšlela, jestli je to jeho první den v práci. Možná bude ona zítra působit podobně.

Úsměv jí ale brzy zmizel ze rtů. Znovu ucítila zaschlý lidský pot, moč a zažranou špínu, které jí připomínaly továrnu s věčným komínem. Rozhlédla se a zjistila, že muž se žlutým batohem nastoupil také a posadil se za ni.

V krku se jí udělal knedlík. Nemohla pořádně polykat ani dýchat. Kvůli pachu továrny, minulosti, která se po ní

natahovala prostřednictvím toho chlapa. A od zítřka se po ní bude natahovat i každý den v práci.

Otrásla se.

Chlap se rozvalil na sedačce a batoh hodil vedle sebe. Jedna ze spolucestujících, která seděla nejbližší k němu, se demonstrativně postavila a se zhnusenou grimasou odpochovala na opačný konec vozidla.

Vždy když se Natálie nadechla, knedlík, který se jí usídlil v krku, se zvětšil. Zbývaly ale už jen dvě zastávky. Navíc si odteď na podobný smrad bude muset zvyknout. Neustále si to opakovala. Soustředila se jen na jedinou myšlenku.

Je to jen smrad, nic jiného...

Tři měsíce. Minimálně tak dlouho to bude muset vydržet. Zatím se jí ale nedařilo vytrvat ani tři minuty.

Sklonila hlavu. Pokoušela se dýchat do kabátu, ale ne moc úspěšně. Nechtěla, aby si toho ten muž všiml.

Styděla se. Chtěla lidem bez domova pomáhat. Opravdu chtěla!

Udělovalo se jí zle od žaludku, i když jen slabě, takže si nikdo ničeho nevšiml.

Nakonec se milosrdně otevřely dveře a Natálie vyběhla. Nadechla se čerstvého vzduchu. Doufala, že než nasedne do dalšího autobusu, trochu se toho smradu zbaví. A že v dalším spoji nenarazí na podobného člověka. Aspoň dnes ne. Dostalo se jí příliš barvitě předzvěsti situace, která ji čeká. Vzdát se ale nechtěla. Slib pomáhat lidem dala už dávno. Sobě i své matce.

5.

Vešla do bytovky. V krku jí mezitím vyschlo. Potřebovala se napít. Nechtělo se jí čekat na výtah, tak vyšla do čtvrtého patra pěšky. Zabočila do chodby a odemkla hned první dveře.

Ocitla se ve vstupní chodbičce s věšákem a dvěma skříněmi. Z ní vedly čtvery dveře. Přímo před ní byla koupelna a vedle ní kuchyně. Po pravé straně měla svůj pokoj. Naproti bydlela Sandra, její nová spolubydlící. Jedna z těch holek, se kterými se seznámíte a připadají vám jako ztělesnění nevinnosti. Netrvalo to ale dlouho a ukázala se pravda. Ale už bylo pozdě. Sandra podepsala nájemní smlouvu (na Natálčino doporučení majiteli bytu, může si za to tedy sama!) a teď Natálii nezbyvá než ji tolerovat.

Odložila kabelku, zula si boty a pověsila kabát na věšák. V kuchyni si napustila plnou sklenici vody. Vypila ji na ex. Přivoněla si k oblečení, k vlasům a znechuceně se odtáhla. Nemohla si pomoci, jediné řešení byla okamžitá pračka a vana.

A tak se i stalo. Za pár minut ležela v horké vodě. Zhluboka dýchala a zdálo se jí, že se všechno lepší. Její tělo se uvolnilo, a i přestože se buben pračky hlasitě točil, pokusila se uvolnit i mysl.

Ozval se dupot a hlasité bouchání na dveře.

Do háje!

„Natálie, fakt musíš právě teď prát? Bože, nemůžu se ani chvíli vyspat!“ dolehlo k ní.

„Promiň, Sandro, nevěděla jsem...“

Nestihla odpovědět, protože spolubydlící ještě neskončila.

„Víš, já mám i osobní život. Ne všichni chodí spát v devět jako ty! Trocha tolerance by neškodila...“

„Mrzí mě to, ale tu pračku už nezastavím.“

Z druhé strany se ozvalo zaklení. „Jak dlouho to bude ještě trvat?“

Natálie zaostříla na displej. „Asi hodinu.“

Spolubydlící demonstrativně odpochovala. Následovalo bouchnutí dveřmi a tlumené nadávky.

Natálie si vzdychla, zakoulela očima a ponořila se pod hlavu.

Zůstala ve vaně, dokud pračka nedoprala. Potom vyšla a pověsila všechno oblečení na malý balkon. Hned nato se zavřela v pokoji a doufala, že spolubydlící už dnes nepotká. Vlastně doufala, že ji nepotká už nikdy.

Nastavila si budík na šest třicet (Sandra bude zuřit, jestli ji ráno probudí!), nachystala si oblečení na další den, zkontrolovala papír s pokyny a strčila ho do kabelky. Vklouzla pod peřinu a začetla se už popáté do *Jany Eyrové*.

Asi v devět večer z bytu odešla Sandra. Ve velkém stylu, za křiku do telefonu a hlasitého smíchu. A také za burácení hudby, která se z jejího pokoje ozývala až k Natálii. Nechala ji puštěnou, i když odešla. Zřejmě jako pomstu za probuzení před obědem. Pracovala v kasinu a noční si užívala natolik, že domů často přicházela opilá. A většinou si přivedla i společnost. Pokaždé jinou.

Natálie se zabalila do peřiny, polštářem si překryla uši a pokusila se usnout. Potřebovala si odpočinout, než se její spolubydlící okolo čtvrté hodiny ranní vrátí.

6.

Bratislavský tovární komín se němě tyčil proti obloze jako tunel do nadpřirozena, brána do světa po smrti. Visely v něm duše zamrzlé v čase. Všechny patřily jí.

Silueta stařeny se drala ven. Zpod země vyčnívala jen polovina jejího trupu. Bezdomovec před továrnou si jí ale i přesto všiml. Promnul si oči rukou. Druhá mu chyběla. Namísto ní mu vedle těla visel prázdný rukáv vytahaného a zašpiněného hrubého svetru.

Přízrak nezmizel. Existoval, aspoň v jeho vnímání světa. Stařena lezla z temnoty jako červ ze země. Rozežírala realitu, provrtávala se jí a za sebou zanechávala šílenství a smrt.

Chlap zahýkal a poupravil si čepici. Otočil se a kulhavě uháněl k plechovým dveřím továrny. Rty se mu chvěly, šeptaly slova modlitby či prosby k jakékoliv božské bytosti, která byla ještě schopná milosrdenství. Modlil se, aby ho silueta nezahlédla.

Mysl ho opustila už dávno, ale někdy se mu bystré myšlenky přece jen vynořily. Většinou je raději dezinfikoval laciným alkoholem. Nepotřeboval je, všechno jen zhoršovaly. Nemohl kvůli nim spát. Ale jednu si uchoval – tu jedinou, které se odmítal zbavit. Žena s polovinou tváře je ztělesněním ulice. A ulice nakonec každého dostane.

Naposledy ji viděl už velmi dávno. Muselo se tedy schylovat k něčemu opravdu zlému. Ona totiž vždy přišla jako předzvěst těžkých časů. Ano, něco hrozivého se určitě blížilo. Zatím nevěděl co, ale brzo se to určitě dozví.

Stařena okolo sebe šířila hrůzu. Cítil ji v zátylku. Přemohlo ho přesvědčení, že tentokrát bude všechno jiné. Mnohem,

mnohem horší. Obával se, že jí už nebude schopný uniknout.

7.

Sandra se zachovala milosrdně. Zpátky se dovlekla až po páté. Třískla dveřmi a hned se přidala k písničce. Nedalo se říct, že by se na ni naladila, ale to, co jí chybělo v tónině, kompenzovala hlasitostí. Někdo pořádně zabouchal na radiátor, ale zřejmě si upozornění sousedů ani nevšimla.

Natálie se posadila na posteli. Spolubydlící ji svým pěveckým vystoupení v podstatě ani neprobudila. Celá noc totiž stála za nic. Převalovala se. Buď ji otravovala hudba, nebo nervozita z prvního dne v nové práci. Vždy když si na chvilku zdřímla a pak se probírala, jí tělem projela vlna očekávání.

Jaké to bude pracovat na ulici? Kdo budou její kolegové? Zapadne do týmu? Bude vycházet s novým šéfem? Čekají na ni ta špinavá místa...

Ani krátké úseky spánku nepřinášely vysvobození z napětí. Ve snech se jí neustále zjevoval strašidelný tovární komín. Jednou se snažila uklidit odpadky pod mostem a zahlédla jeho siluetu odrážející se v řece, navzdory tomu, že v té části města nestojí. Tehdy se zjevil muž v ušmudlaném oblečení se žlutým batohem a skočil na ni jako mátoha. Chvilí s ním zápasila, ale hned se probudila.

Podobný scénář se opakoval, když ve snu psala písemku z matematiky s třídní učitelkou. Vedle ní seděla Sandra, která brzo vyskočila a odevzdala všechno vyplněné. Natálii ale žádná

z těch otázek nic neříkala. Text před ní působil jako galima-tyáš. Všechnu její pozornost si ukradl komín za oknem třídy, i když ani tam neměl být. Dal se s ní do řeči chlap se žlutým batohem. I on seděl ve třídě. Zeptal se jí, jestli už je čas. Když ji zajímalo na co, jen vstal a beze slova odešel.

Vtom jí někdo poklepal na rameno. Otočila se a vykřikla, protože za ní najednou seděla Lucka, kamarádka z dětství. Dívala se na ni bílýma očima vyvrácenýma v sloup.

Natálka s křikem vstala a rozběhla se pryč. Narazila však do učitelky.

„Nenechám tě odejít. Jste přece kamarádky. Chceš v tom Lucku nechat samotnou?“

Natálie se podívala nahoru a zrak se jí zapíchl do učitelčiny tváře. Nebyla to však paní Lalková. Místo ní na ni koukala jakási znetvořená stařena. Čarodějnice.

Potřebovala utéct, ale za svetr jí chytila ruka, která vypadala spíš jako obrovský dráp.

„Něco se změnilo,“ zazněl chraplavý šepot. „Proto jsem přišla. Pro tebe!“

Tehdy v posteli procitla. O chvíli později přišla Sandra.

Natálie vzdychla, promnula si oči a zamyšleně čekala, až se její spolubydlící odklidí do pokoje a nastane ticho. Sandra naštěstí stihla usnout ještě před půl sedmou, takže dřív, než měl Natálce zvonit budík.

Když se chystala do práce a pobíhala po bytě, každý zvuk se jí zdál příliš hlasitý. Neustále čekala, že zaslechne Sandřin dupot a nadávky, ale nestalo se tak. Zřejmě byla až moc opilá na to, aby ji cokoliv vzbudilo.

Byl čas jít.

Z hrudi se jí vydral povzdech, který vyjadřoval očekávání, napětí i odhodlání.

„Zvládnou to,“ řekla si sama pro sebe. „Určitě. Nic není tak zlé, jak to vypadá. A mám přece silný žaludek,“ usmála se.

Ne, ani tentokrát nezněla přesvědčivě.

8.

Vyhublá žena v ušmudlaných teplácích a hrubém svetru uháněla po ulici. Z očí se jí řinuly slzy. Nebyla smutná. Klela a nadávala. Smrkala a utírala si mokré tváře.

„Proč? Do piči! PROČ?! Kurvaaa!“ Tón jejího hlasu přeskakoval z hrubého do bezradného.

Noční ulice působily nad ránem opuštěně. Jiného člověka potkala jen zřídka. Když se tak stalo, nevšímali si jí, což ji jen utvrdilo v jejím novém přesvědčení.

Zvedal se jí žaludek. Nepíchala si už víc než dva roky, ale chlast? Ten oželet nedokázala. Za celý den si do břicha nalila láhev slivovice. Na jídlo jí nezbylo. No a co?

S Pavlem se rozešli. Zase. Nejdřív jí nechyběl, ale teď... Občas jí nafackoval, občas přefíkl, i když nechtěla. No a co? Vždyť je chlap.

Podlamovala se jí kolena.

Rozhlížela se.

Prázdná ulice ji doháněla. Věděla, že jí neunikne.

„Však já ti ukážu, ty kurvo! Plesnivá pičo!“

Nesnesitelné pocity se v ní zjevily náhle. Od té doby, co zůstala sama. Nové přesvědčení rázem vystoupilo z podvědomí.

Nechápala, že si doteď neuvědomila jednu zásadní věc. Jak mohla být tak hloupá, tak slepá?

„Ne! Kurva, NE!“

Bránila se. Prudce trhala hlavou, jako by se snažila z ní vytřást čerstvé myšlenky. Nepatřily jí. Odmítala je!

Doběhla do starého domu nedaleko opuštěné továrny. Dávno neměl majitele, rozpadla se mu střecha. Přivlastnila si ho. Vždyť nikomu nechyběl, tak co?

V ošuntělé kuchyňské lince našla rezavý kapesní nožík ve tvaru stříbrné rybičky. Otevřela čepel a vyhrnula si rukáv.

„Však já ti ukážu!“

Přiložila si ostří k předloktí, přitlačila a řízla. Musela pořádně tlačit, aby pronikla kůží až do masa. Podařilo se. Vřískala a otvírala ránu dál a dál.

Bolelo to.

Chválabohu!

Rozesmála se.

„Říkala jsem to! Říkala! Aha, podívej!“ ukazovala zraněnou ruku stropu v tmavém koutě.

Najednou se zarazila. Pohlédla na krvácející ránu a svraštila čelo. Roztřepená kůže trčela na všechny strany a odhalovala svalové úpony. Nic ale necítila.

Vytryskly jí další slzy.

„Ne, ne, proboha, ne!“

Sevřela nožík ještě pevněji a řezala do ruky jako šílená. Všude tam, kde čepel zasáhla kůži, na ní zůstávaly červené čáry. Když jich už bylo dost, zkusila totéž na druhém předloktí.

Pořád málo.

Zatočila se jí hlava, spadla na kolena. Vzlykla a namísto rukou si nůž přiložila ke krku. Neúnavně si po něm přejížděla ostrím. Řezala, jak jen mohla. Doufala, že zasáhne tepnu. Že bude konečně cítit. Že přesvědčí sebe samu o vlastní existenci.

Ochabla. Ani poraněné ruce a krk nestačily.

Zbyl jí poslední pokus. Uchopila rybičku do obou rukou, protože se jí z nich začal vytrácet cit. Pomalu je zvedla k tváři. Namířila hrot na pravé oko.

„Já existuju, do piče! Slyšíš mě?! Já EXISTUJU!“ zavřískala a zabodla si čepel do rohovky. Zapíchla se sotva centimetr hluboko. Vnikla do oční bulvy a vyslala do mozku nesnesitelnou bolest.

Žena se s vypětím všech sil snažila uklidnit třesoucí se ruce. Sevřela rukojeť ještě pevněji a otočila.

Tělem jí projela křeč. Z hrdla se jí dral výkřik. Vytáhla nůž a na jeho konci zůstalo její oko. Rozdrtila ho a plnou silou rybičku zabodla i do druhého.

Tělo chvilku balancovalo na kolenou a vzápětí se svalilo na zem. Ruce se jí nekontrolovatelně třáslly, povolil jí měchýř. Samovolně cukala jednou nohou. Umírala ještě tři hodiny, za plného vědomí, z vlastní vůle bez možnosti se pohnout.

Její tělo se začalo posouvat po podlaze. Někdo nebo něco ho odtahovalo za nohu.

KAPITOLA II: ŠPINAVÁ MÍSTA

1.

Starý muž ležel v provizorně postavené boudě na kartonech, přikrytý mnoha dekami. Vedle hlavy měl položenou prázdnou zelenou krabici od vína. Smrad, který okolo sebe šířil, už dávno necítil. Mastné vlasy mu zakrývala vlněná čepice. Prázdný rukáv svetru měl srolovaný pod hlavou. Hlasitě chrápal a potahoval do sebe sopol. Každý zvuk se v útrobách staré továrny, kde jeho příbytek stál, mnohokrát znásoboval.

Zpočátku odfukoval spokojeně, téměř blaženě. Navzdory tomu, že se ochladilo, ho hřál levný alkohol. Potom se ale něco změnilo. Čelo se mu samovolně svažilo. Silně tiskl víčka. Jeho dech se zkracoval. Jediná ruka, kterou měl, se mu prudce roztřásla.

Místo chrápání mu z úst vycházely mumlavé zvuky. Zněly prosebně, lítostivě. Vyděšeně. Brzo přerostly v šepot a nakonec až do výkřiků. Když se později probudil, nebyl si jistý, co ve snu viděl, ale pamatoval si to hlavní. A nejen on. Jeho slova slyšelo i zbylých osm lidí, kteří tu noc v továrně přespávali, protože je křičel tak nahlas, že všechny probudil. Ostatním ale připadala nesmyslná.

„Vrací se! Ona se vrací!“ vykřikoval ze snu. „Existujeme! My existujeme!“

2.

Natálie přišla před sídlo nadace o něco dřív. Uvelebila se na jedné z laviček, které lemovaly prostor s upravenou skalkou mezi dvěma budovami. Zatím nikoho neviděla. Po chvíli jí začala být zima, a tak si pořádně zapnula kabát a krátila si čas sledováním okolí.

Po nedaleké silnici se čas od času prohnalo auto. Místa na parkování nebylo moc, ale všimla si, že z boku vede příjezdová cestička do podzemních garáží. Kromě chodníků se okolo dvou budov rozprostíral také upravený, krásně zelený trávník. Ve dvou pásích pokrytých kůrou se táhly vysazené keříky, ve středu trůnila působivá okrasná skalka s různými květy a velkým kamenem.

Před vchodem na hlavní recepci se rýsovala tabule s názvy několika firem. Téměř celou budovu okupovala společnost IBM, o horní poschodí se ale dělily slovenská tisková agentura, jakási správcovská firma, jejíž název jí nic neříkal, a nakonec Nadace tří růží.

Během deseti minut se vnější prostor zaplnil. Dobrovolníci a zaměstnanci nadace v bundách s jejím logem se shlukovali ve skupinkách. Někteří běhali s papíry a vyvolávali jména. Natálie usoudila, že jde o vedoucí. Ještě jednou si zkontrolovala jméno toho svého a čas setkání.

Zdalo se jí, že všichni už jsou připravení. Vzala si tedy kabelku a zamířila přes hlouček lidí. Netušila, kde se má ohlásit, takže si řekla, že nejjistější bude zajít na recepci.

„Natálie?“ zakřičel na ni jakýsi mladík, když se zmateně rozhlížela po početných skupinách.

Trhla sebou a podívala se na něj. Byl vysoký a hubený. Působil uhlazeně a sympaticky, ale zároveň mužně a rozhodně. Dohladka oholená tvář s pevnými rysy na ni tázavě hleděla modrýma očima.

Přikývla. Přeshlápla z nohy na nohu a všimla si, že si ji mladík překvapeně přeměřuje.

„To si s sebou vzít nemůžeš,“ ukázal prstem na kabelku, kterou držela v ruce. „Jen by ti překážela. Jdeme do terénu.“

„Aha, já...“

„Zajdi na recepci, tam ti ji pohlídají, než... Vlastně, promiň. Jen abys věděla, máme takový zvyk, že si všichni tykáme. Doufám, že ti to nevadí...“

„Jasně že ne,“ pokusila se vyloudit co nejmilejší úsměv a zastrčila si husté světle hnědé kadeře, které jí padaly do tváře, znovu za ucho.

„Výborně. Já jsem David, vedoucí skupiny. Řekli mi, že se u mě máš hlásit. Teda... jestli jsi to ty.“

„Mně řekli, že se mám hlásit u Davida, tak asi ano,“ usmála se.

„Tak jsem se trefil, paráda! Prosím tě, odlož si tu kabelku na recepci, ať ji s sebou nemusíš tahat, stejně se sem budeš muset po obědě vrátit. A pak přijď zpátky sem. Brzy vyrazíme. Cestou ti všechno vysvětlím.“

Přikývla, i když se svých věcí vzdávala velmi neochotně. Odběhla dovnitř a s krátkým vysvětlením podala kabelku recepční. Ta ji ujistila, že jí na ni dají pozor. Na půli cesty zpět se ale zarazila. Uvědomila si, že v kabelce má peněženku i mobil. Nebyla si jistá, jestli je dobrý nápad brát si ty věci s sebou do – jak to nazval David – terénu. Nakonec se rozhodla, že je

potřebuje. Vrátila se a stydlivě požádala, aby jí tu kabelku ještě na okamžik vrátili. Potom zamířila před budovu.

Většina dobrovolníků se mezitím vytratila. David postával na chodníku spolu s dalším klukem. Ten měl krátké blondaté vlasy a na sobě džíny a bílou košili, kterou překrývala tmavě zelená bunda s logem Nadace tří růží. Stejnou měl na sobě oblečenou i David. Doplnovaly ji tmavé kalhoty.

„Tak jsi tu!“ ozval se vedoucí, když si všiml, že k nim přichází. „Tohle je Marek,“ ukázal na blondatého kolegu.

Potřásl si rukama.

„Jsmo všichni, můžeme jít.“

„Všichni?“ podivila se.

Ostatní skupiny měly podle výsledků jejího důkladného pozorování i deset členů, takže tomu nemohla uvěřit.

„Ano, no...“ zasekl se David a vyměnil si výmluvný pohled s Markem. „Víš, charakter činnosti, kterou děláme my, moc lidí nezvládá. Radši se rozhodnou prodávat narcisy nebo dělat sbírky na děti v domovech.“

Jasně, vždyť takovou představu přece měla i ona!

„Aha...“

„No, takže sis to rozmyslela...“

„Ne, jen jsi mě překvapil.“

„Je to trochu nestandardní,“ přiznal David. „Mezi lidmi bez domova bychom měli vždycky chodit aspoň ve dvou, ale jelikož máme na tuhle činnost málo lidí, není to vždy možné. Ale neboj se, nejsou nebezpeční, nic ti nehrozí. Jsou to jen předpisy.“

Nervózně se usmála. Byl to její první den a měla mnoho otázek, ale zatím nepřišel ten správný čas, aby jim je položila. Informace, které dostala, v ní však nevzbuzovaly jistotu.

Všichni tři společně odešli k ošuntělé felicii. I ta byla tmavě zelená a na dveřích svítilo logo nadace. Kluci s ní ladili. Ona zatím ne, protože bundu nedostala. Fasovali ji zřejmě jen plnohodnotní zaměstnanci.

Nasedli a odfrčeli pryč.

3.

David s Markem seděli vepředu, ona na zadním sedadle. Felicie líně klouzala po silnici. Natálie netušila, kam jedou. Na to, aby kladla otázky, zatím neměla odvahu. Klukům také nebylo do řeči. V autě se tak rozhostilo nepříjemné ticho.

Už se chtěla odhodlat na něco zeptat – nic důležitého, jen nějakou základní věc, pouze ze slušnosti. Rozhodovala se mezi: „Pracujete tu už dlouho?“ a „Jak se vám tahle práce líbí?“, ale vtom Marek štouchl do Davida, který řídil. Ten se nejdřív lekl a nechápavě se na něj podíval, ale potom se mu rozsvítlo.

„Takže,“ David pohlédl do zpětného zrcátka a nastražil uši, „dobrovolnice?“

Neoriginální, ale lepší než ticho. Nadhozený míč, který mohla smečovat, nebo přepinknout dál.

„Ano.“

No, to se teda povedlo...

Kluci se zašklebili.

„Už jsi někdy něco podobného dělala?“ zkusil Marek.

Rozzářily se jí oči. „Prodávala jsem narcisy, pár let po sobě. Jako dobrovolnice jsem pracovala i na úklidech města

a opravách školek. Byl to takový projekt, který podporovala univerzita, kterou jsem studovala.“

„Super!“

„Tak si myslím, že tě naše práce bude bavit. Hodně dobrovolníků má z pomáhání lidem bez domova respekt. Nedivím se, není to pro citlivé povahy. Někteří bezdomovci jsou sprostí, zatrpklí. Nestojí o pomoc. Nalévají se chlastem a fetují. Bývají i agresivní a...“

Tentokrát štouchl David do Marka.

Ten vytřeštil oči. „Ale tím tě nechci odstrašit,“ ubral. „Je to jen nepatrná menšina. Jinak mezi nimi najdeš i spoustu dobrých chlapů a ženských. Jen měli v životě smůlu nebo udělali pár špatných rozhodnutí.“

„Není to jednoduchá práce,“ pokračoval David. „Ani fyzicky – často se nadřeme a prostředí stojí za houby –, ani psychicky. Občas je nám smutno, jsme frustrovaní, když nás posílají k čertu. Někdy si i popláčeme, když nám někdo vypráví, co zažil. Ale na smrad a špínu se dá zvyknout. A všechno ostatní jde překousnout. Když máš pevnou vůli a silný žaludek a hlavně, když ti jde o pomoc lidem, těžko najdeš povolání, které by tě v životě mohlo naplňovat víc. To mi můžeš věřit.“

Natálii se roztáhla ústa do širokého úsměvu. „To všechno mám,“ řekla a opravdu se začínala na svůj první den těšit. Možná se ukáže, že všechny její obavy byly zbytečné.

„Dobře, protože jinak to nejde.“

„Ničeho se neboj, začneme s něčím jednoduchým. Nepůjdeme na tebe zhurta,“ doplnil Marek a zaculil se.

„Jasně, zácvikový den bude pohoda. Jen se seznámíš s pár vtipnými týpký.“

„Tomu věř! Nikde jinde takové lidi nepotkáš. David měl pravdu, občas je to smutné nebo máš chuť si hodit mašli, ale někdy se i válíš smíchy. Jednou jsme přišli k takovým dvěma chlapíkům...“

„No,“ zastavil ho David, „pěkně popořádku. Nevyplaš ji hned na začátku.“

„Dobře, už jsem zticha.“

„Promiň, musel jsem ho zastavit hned v zárodku, protože když Marek začne s příhodami, ani se nenaděješ a je večer. Nevyhneš se jim, ale aspoň první den tě toho chci ušetřit,“ zašklebil se.

Marek mu odpověděl kyselým výrazem a oba se rozesmáli. Natálie je vzadu napodobila. Obavy ji najednou opustily. Zůstala jen zvědavost.

Chlapci jí cestou řekli ještě pár věcí ohledně toho, jak všechno funguje, a vyzvali ji, aby se ptala. Začala otázkou, která se jí hlavou honila nejvíc: „Kam vlastně jedeme?“

„Aha, jasně! Tím jsme měli asi začít,“ zastyděl se David. „Promiň, dnes je ve všem nějaký zmatek. Takže takhle: Jednoduše řečeno, jdeme do ulic. Ne nadarmo si říkáme street-workeri, tedy pracovníci na ulici, dobrovolníci.“

„Zní to jako štětky, ale je to úplně jiné,“ upozornil Marek vítězoslavně.

David ho počastoval káravým pohledem.

„A možná ani ne,“ utrousil sám pro sebe.

„Každopádně,“ vzal si znovu slovo David, „momentálně navštěvujeme místa, kde spávají lidé bez domova. Tím myslím příbytky jako staré chatrče, kartónové boudy pod mosty, opuštěné továrny a podobně. Vyhledáváme lidi i na ulici.

dnes máme zálusk na jeden park v Petržalce. Pomalu začneme všechny přesvědčovat, aby se na zimu přemístili do nocleháren, kde jim dají teplé jídlo, sprchu a postel. Jinak reálně hrozí, že spousta z nich nepřežije, když přijde mráz. Musíme to ale dělat opatrně a šikovně, protože když jsme na ně hrrr, pošlou nás do háje. Tihle lidé nemají rádi příkazy.“

„To nikdo,“ usoudil Marek.

Natálie zůstala chvíli tiše sedět. Představila si všechna ta místa, ty lidi. Trochu znejistěla, ale kluci se vepředu uculovali.

„Ničeho se neboj,“ promluvil znovu Marek. „Dnes tě nepustíme z očí. Budeš pořád s námi. Poznáš, jak to funguje. Právě začínáme náš každoroční cyklus, což znamená, že většinou jen monitorujeme situaci, poskytujeme poradenství nebo aspoň obyčejný lidský kontakt. To je pro ně často nejdůležitější. Občas jim i nosíme jídlo. Když nás požádají o pomoc, poskytneme jim ji. Cokoliv, jen ne peníze. Ty jim nedáváme. Nikdy!“

„Ani dát, ani půjčit,“ upozornil David. „Kdyby chtěli peníze, můžeme jim doporučit, jak si přivydělat. Buď prodáváním časopisu *Nota bene*, nebo prostřednictvím různých partnerů, kteří se specializují na zaměstnávání lidí bez domova.“

„Dobře, chápu,“ přikývla. „Ještě něco, co bych neměla dělat?“

„Nedávej jim svou adresu. Ani náhodou,“ ušklíbl se David. „To je asi všechno.“

„Kdybychom si ještě na něco vzpomněli, dáme ti vědět. Nebude to tak hrozné, jak se ti teď zdá. Pamatuju si na svůj první den. Byl jsem tak vyklepaný, že...“

„A je to tu zase!“ zavrtěl hlavou David.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Žena s polovinou tváře.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.